

Prof. Zdeněk Matějček – muž naděje

Jsme ještě do hloubky nitra zasaženi čerstvou zprávou o odchodu profesora Matějčka. S bolestí nad jeho ztrátou se však vynořuje i vděčnost za to, že nám bylo dáno být mu nablízku, že jsme mohli těžit z jeho životní moudrosti při řešení každodenních potíží a tím spíše i obtížných výchovných a životních situací.

JAROSLAV ŠTURMA (sturma@tiscali.cz)

Znal jsem prof. Matějčka čtyřicet let. Sám jsem ho vyhledal, podnícen četbou knihy *Psychická deprivace v dětství* (1. vydání 1963) a filmem *Děti bez lásky*, dodnes živým a působivým. A už jsem pak zůstával v jeho blízkosti, jako učedník a žák a později spolupracovník a nástupce. Po celá ta léta jsem se měl čemu učit... Nechci se zabývat jeho originálním a živým vědeckým odkazem, k tomu bude příležitost jinde. Byl živoucím klasikem, jednou z velkých osobností typu Komenského, jež naše země darovala světu.

Privilegium a potěšení „vyrůstat“ a pracovat v jeho blízkosti bylo jedinečnou příležitostí poznat a ocenit jej i jako vynikajícího člověka. Ač tělesně zřetelně postižen, dokázal se vyrovnat s handicapem tak, že skrze něj vyrostl ve schopnosti vcítit se do druhých, kteří sami nebo v dětech nesou zranění a bolest.

U málokterého odborníka najdeme v tak jedinečném souzvuku prvotřídní odbornou (vědeckou) kompetenci a tvořivost, vytrvalou píli a nezdolnou pracovitost, stejně jako jedinečnou a do hloubi duše bližních nahlédající intuici a vcítivost, které se však nemusíme bát, neboť je milosrdná, chápající, pomáhající, vynalézavá a povznášející. Má všechny znaky lásky, jak o ní hovoří sv. Pavel v listu ke Korintským. To byl a v našich srdcích stále je prof. Zdeněk Matějček.

Předznamenáním osobního vývoje,

Zdeněk Matějček (vlevo) a Jaroslav Šturma na jednom z jednání Rady Konta BARIÉR v červnu letošního roku.

Foto Dana Frantálová

o němž vydávají svědectví všichni, kdo se s naším milým panem profesorem setkali, bývá ovšem prvotní životní zkušenost základní důvěry ve svět. Tento zážitek nám zprostředkovávají zpravidla rodiče skrze svou bezpodmínečnou lásku: *tím, že nás mají rádi takové, jací jsme, se všemi našimi nedostatkami a omezeními.* Čím více dorosteme do tohoto životního postoje, tím více můžeme být oporou druhým, jako to dokázal prof. Matějček.

V tomto smyslu se dá říci: *Největší životní umění a dar, nezávislý prvotně na tom, jak jsme zdraví, schopní a výkonní, je šťastně se narodit a šťastně žít, rozvinout i jiný typ inteligence než je ta, která je zaměřena na výkon a někdy i na oklamání druhých, inteligenci srdce.* Samozřejmě, snoubí-li se inteligence rozumu (chytrost) s inteli-

gencí srdce (moudrá a milosrdná vnímavost) tak zářivým způsobem, jako tomu bylo u profesora Matějčka, je setkání obdarováním a radostí.

On svůj život završil, dotvořil v dokonalý, hotový tvar. Před námi a pro nás prožil i další díl životní zkušenosti – sklenul duhu nad životem v podobě třetího principu: *šťastně umřít.*

Budeme třeba i my – v závěru své životní cesty – s to vyjádřit svůj životní postoj v podobném duchu jako on, který tak učinil verši z evangelického zpěvníku na svém smutečním oznámení, jež si sám připravil:

*Někdo mě vede za ruku,
když bojím se jít tmou.
To je ten, který o mně ví,
který je na mě laskavý,
je stále nade mnou.*